

**10 ADIMDA
BASRA
ve
İRAK'IN GÜNEY
VİLAYETLERİ**

**VATANDAŞLARIMIZ VE ŞİRKETLERİMİZ İÇİN
REHBER**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BASRA BAŞKONSOLOSLUĞU**

ARALIK 2013

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Basra Başkonsolosluğumuz, görev bölgesi olan, Irak'ın güneyindeki Basra, Dikar, Meysan ve Mutenna vilayetlerindeki vatandaşlarımız ile dost ve kardeş tüm Irak halkına hizmet vermenin yanı sıra, ülkemiz ile Irak arasında her alanda ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla 18 Mart 2009 tarihinden bu yana faaliyet göstermektedir.

1534 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun önemli bir vilayeti olmuş, bugün de Irak'ın ekonomik başkenti olma yolunda ilerleyen Basra ve komşu vilayetleriyle ilişkilerimiz köklü bir geçmişe sahiptir. Birinci Dünya Savaşı'nda gönüllülerden oluşan Osmancık Taburu, Basra savunmasında yüzlerce şehit vermiştir. Günümüzde bölgedeki Osmanlı izlerine rastlamak hâlâ mümkündür.

Basra ve civarı, İran-İrak savaşı, Kuveyt'in işgali ve ABD, İngiltere ve koalisyon birliklerinin müdahalesi nedeniyle uzun yıllar çatışmalara ve iç karışıklıklara sahne olmuş, her anlamda önemli ölçüde tahribat görmüş ve büyük göçler vermiştir. Çok sayıda dul ve yetimin yaşadığı Basra, bugün 3,6 milyondan fazla nüfusuyla Irak'ın ikinci büyük şehridir.

Irak'ın en güneyindeki dört vilayetten oluşan görev bölgemiz, jeostratejik ve ekonomik bakımdan önemli bir coğrafya üzerindedir. Güneydoğu Asya ile Orta Doğu bölgeleri arasında önemli bir ticaret bağlantı noktası olan bölge, bilinen Irak petrol rezervlerinin %65'ine sahiptir. Bölgede büyük doğal gaz rezervleri olduğu da bilinmektedir.

Basra, güneyden kuzeye demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hatları ve limanlarıyla Asya'nın ülkemiz üzerinden Avrupa'ya ulaşmasında güvenli ve önemli bir bağlantı yolu teşkil edecektir.

Fırat ve Dicle nehirleri, Irak'ı kuzeyden güneye baştan aşağıya kat ederek Basra'nın Kurna ilçesinde birleşmekte, burada Şatt'ül-Arap adını alarak Basra Körfezi'ne dökülmektedir. Basra, Irak'ın denize açılan tek noktası olup, efsanevi denizci Sinbad'ın da denizaşırı seferlere çıktığı liman şehridir.

Yaşanan trajediler, güney bölgesindeki Iraklıları sosyo-ekonomik kalkınma ve ilerlemeden mahrum bırakmıştır. Bir zamanlar önemli bir ticaret ve kültür merkezi olan bu bölge, bugün konuttan sulamaya, tarımdan sağlığa, enerjiden imalat sanayiye her alanda geniş çaplı altyapı yatırımlarına gereksinim duymaktadır.

Ülkemiz, 2009 yılında tesis edilen ve iki ülke Hükümetlerini bir araya getiren Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'yle Irakla ilişkilerine özel önem attığını göstermiştir. Söz konusu işbirliği mekanizması, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlardaki pek çok konuda eşgüdümü öngörmesinin yanı sıra, Türkiye'nin Irak'ın tüm unsurlarına ayırım gözetmeksizin eşit mesafede yaklaşımının tescilli niteliğindedir.

Bu çerçevede, bölge insanıyla tarihi, sosyal ve kültürel bağı bulunan Türkiye, coğrafi yakınlığı ve ekonomik alandaki güç ve deneyimiyle, tüm Irak halkına uzattığı yardım ve destek elini Irak'ın güneyindeki kardeşlerimize de uzatmakta ve kurulmakta olan sosyal, kültürel ve ticari bağlar her geçen gün daha da kuvvetlenmektedir. Bölge yöneticileri ve halkı, ülkemize ve şirketlerimize sempatiyle bakmaktadır.

Irak'la ikili ticaret hacmimiz 14 milyar ABD dolarına ulaşmış ve bu tutar içinde Irak'ın güney vilayetlerinin her geçen gün artmakta olan payı hâlihazırda 2 milyar ABD dolarını aşmıştır.

Görev bölgemizdeki Türk firma sayısı 80'i aşmıştır. Firmalarımız, Irak koşullarına uyum yetenekleri, konuttan altyapıya her alanda bölgenin ihtiyaçlarını karşılamadaki niteliksel üstünlükleri, bölge halkının gelenek ve değerlerine yakın olmaları ve saygı göstermeleri, coğrafi yakınlık ve rekabetçi fiyatları sayesinde tercih edilir durumdadır. Firmalarımız, 5000'den fazla Türk ve 10.000'den fazla Iraklıya istihdam sağlamaktadır. Firmalarımızın 2012 yılında üstlendiği taahhütlerin tutarı 2,5 milyar ABD doları civarındadır. Türk firmaları Basra, Dikar, Meysan ve Mutenna'da konut, hastane ve altyapı işlerinin yanı sıra, hizmet, lojistik ve yolcu taşımacılığı, batık gemi çıkarma ve jeneratör gemilerden elektrik üretimi gibi birçok alanda faaliyet göstermektedir. Türkiye fuarcılıkta da Irak'ın güneyinde öncü durumdadır. Basra'daki uluslararası fuar alanı bir Türk şirketi tarafından kurulmuştur. Fuarlara katılım yine büyük ölçüde Türk fuar şirketlerimizce organize edilmektedir. Ayrıca, THY tarafından haftanın her günü İstanbul-Basra-İstanbulseferleri düzenlenmektedir.

Her yıl katılımcılarına destek olduğu değişik sektörlerdeki 10 civarında fuarla Türkiye, yüzlerce iş insanımızın bölgeyi ve ekonomik koşulları tanınmasına ön ayak olmakta ve başta Basra olmak üzere Irak'ın güneyinin dünyaya açılmasına katkıda bulunmaktadır. Fuarlar, Türk ürünlerinin tanıtılması ve Türk ve Iraklı iş çevreleri arasında iş bağlantıları ve ortaklıklar kurulması bakımından Basra bölgesinde önemini korumaktadır.

Basra Başkonsolosluğumuz, ortak tarih ve kültüre sahip olduğumuz Irak'ın güneyinde, bu bilinç ve hizmet anlayışıyla faaliyetlerini son derece aktif olarak sürdürmekte ve görev bölgemizdeki vatandaşlarımızın her zaman yanında yer almakta, ayrıca, Iraklı kardeşlerimizle ilişkilerini her alanda güçlendirmelerine katkı sağlamaktan mutluluk duymaktadır.

Görev bölgemizdeki vatandaşlarımızın günlük ihtiyaç ve deneyimlerinden de yararlanılarak hazırlanan bu Rehber, temel iklim koşullarından yerel örf ve adetlere, vize temininden firma tesciline kadar ihtiyaç duyulabilecek bilgileri sunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca olabilecek soru ve ilave bilgiler için Rehber'de bulunan irtibat bilgilerimiz üzerinden Başkonsolosluğumuza 7 gün 24 saat ulaşılabilirliğini hatırlatır ve Başkonsolosluğumuz personeli ve şahsım adına en içten saygılarımı sunarım.

Tolga ORKUN
Başkonsolos

10 ADIMDA BASRA ve IRAK'IN GÜNEY VİLAYETLERİ

1. ADIM: IRAK VİZESİ

En az altı ay geçerli umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımızın **havayolu ile** seyahatlerinde Basra'ya girişte havaalanlarında kaşe vize almaları mümkündür. Bununla birlikte arzu edildiğinde, Irak vizesini Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesinden veya İstanbul ve Gaziantep'teki Irak Başkonsolosluklarından almak da mümkündür. Vizenin önceden alınmış olması, havaalanında vize almak için zaman kaybını önleyecektir ve tavsiye edilmektedir. **Zira tüm girişlerimize rağmen, Basra havaalanında vize ve giriş işlemlerinin 3-4 saat sürdüğüne tanık olunabilmektedir.**

UYARILAR:

- Havaalanında vize alma kolaylığı, yalnızca umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımıza sağlanan bir imkândır. Bu nedenle resmi (Hususi, Hizmet ve Diplomatik) pasaport hamili vatandaşlarımızın seyahatlerinden önce Ankara'daki Irak Büyükelçiliği veya İstanbul veya Gaziantep'teki Irak Başkonsolosluklarından vize almaları zorunludur.
- Havaalanında vize kolaylığı uygulaması, yalnızca umuma mahsus pasaport hamillerine ve Irak'a yalnızca havayolu ile seyahatlerde geçerlidir. Başka bir deyişle, **Irak'a kara ya da deniz yolu ile seyahat edecek vatandaşlarımızın kara ya da deniz sınır kapılarında vize almaları imkânı bulunmamaktadır.**
- Irak'ın kuzeyinde, bölgesel yönetim istisnai olarak Türk vatandaşlarına hamili bulunan pasaport türünden bağımsız olarak sınırdan 15 gün ikamet süreli "giriş izni" ita etmektedir. Ancak sadece Dohuk, Süleymaniye ve Erbil'de geçerli olan sözkonusu "giriş izni", Irak'ın diğer vilayetlerinde geçerli kabul edilmemekte ve Irak vizesi olarak kabul görmemektedir. Bu nedenle karayoluyla Irak'ın kuzeyine gelecek olan vatandaşlarımızın, Irak'ın kuzeyinden (Dohuk, Süleymaniye ve Erbil) diğer Irak vilayetlerine geçmek istemeleri halinde muhakkak önceden Irak diplomatik misyonlarından "Irak vizesi" almaları gerekmektedir. Bu üç vilayet dışındaki vilayetlere IKBY bölgesinden geçilerek "Irak vizesi" olmadan seyahat edildiği takdirde, Türkiye dâhil tüm yabancı ülke vatandaşları Irak'a yasa dışı yollardan giriş yapmış kabul edilerek yasal soruşturmaya uğramaktadırlar. Bu durumda, IKBY makamlarınca verilen giriş izniyle IKB dışındaki bölgelere seyahat eden vatandaşlarımız tutuklanmak ve İkamet Yasası'nı ihlalden asgari 3 ay hapis cezası istemiyle yargılanmak riskiyle karşı karşıya kalmaktadırlar.
- Havaalanında vize kolaylığı uygulaması, Irak'a yalnızca Türkiye havaalanlarından doğrudan yapılan uçuşlarla gelen vatandaşlarımız için geçerlidir. Ülkemiz dışındaki şehirlerden Basra'ya gelebilen (esasen buna izin verilmemektedir) Türk vatandaşları, Basra Havaalanında vize itası uygulamasından yararlanamamaktadır.

2. ADIM: BASRA'YA SEYAHAT

a. Havayolu ile:

- İstanbul Atatürk Havaalanından Basra Havaalanına her gün THY'nin doğrudan uçuşları ile ulaşmak mümkündür. Ayrıca Irak Hava Yolları da her Çarşamba ve Pazar, İstanbul-Basra-İstanbul uçuşları düzenlemektedir.
- Ayrıca aktarmalı olarak İstanbul – Bağdat (THY ile) ve Bağdat – Basra (Irak Havayolları ile) güzergâhı uçuş da mümkündür. Doğrudan uçuşlara ek olarak aşağıdaki çizelgede, bölgedeki farklı kentlerden Basra'ya uçuş imkânları görülmektedir.

<u>GÜZERGAH</u>	<u>FİRMA</u>	<u>HAFTALIK UÇUŞLAR</u>
İstanbul – Basra	Türk Hava Yolları	Haftada 7 gün
İstanbul – Basra	Irak Havayolları	Haftada 2 gün (Pazar, Çarşamba)
Abu Dabi – Basra	Etihad Havayolları	Haftada 4 gün (Pazar, Pazartesi, Çarşamba, Perşembe)
Amman – Basra	Royal Jordanian	Haftada 4 gün (Pazar, Pazartesi, Çarşamba, Cuma)
Bağdat – Basra	Irak Havayolları	Haftada 2 gün (Pazartesi, Cuma)
Erbil – Basra	Irak Havayolları	Haftada 2 gün (Salı, Cumartesi)
Beyrut – Basra	Irak Havayolları	Haftada 2 gün (Salı, Cumartesi)
Dubai – Basra	Emirates,	Haftada 7 gün
Dubai – Basra	Fly Dubai	Haftada 4 gün (Pazar, Pazartesi, Çarşamba, Perşembe)
New Delhi – Basra	Irak Havayolları	Haftada 1 gün (Perşembe)
Sharjah – Basra	Air Arabia	Haftada 3 gün (Pazar, Salı, Perşembe)

* Belirtilen günler havayolu şirketleri tarafından değiştirilebilmekte olduğundan, güncel uçuş bilgilerinin teyit edilmesi yararlı olacaktır.

b. Karayolu ile:

Habur Sınır Kapısından Irak'a geçildiğinde Musul-Bağdat-Amara-Basra güzergâhından, Abadan'dan (İran) Şelamçe-Basra Sınır Kapısından, Kuveyt'ten El-Abdali-Safvan Sınır Kapısından geçerek karayolu ile Basra'ya ulaşmak mümkündür. **Karayolu tercih edildiğinde, Irak vizesinin mutlaka Irak'ın Ankara Büyükelçiliğinden veya İstanbul ya da Gaziantep Başkonsolosluklarından veya Irak'ın diğer temsilciliklerinden önceden alınması gerekmektedir.**

UYARILAR:

- Irak'a üçüncü ülkelerden aktarmalı olarak seyahat edildiğinde, aktarma yapılacak ülkelerin Türk vatandaşlarına yönelik farklı vize uygulamalarının olabileceği dikkate alınmalıdır.
- Basra'daki kara hudut kapılarından şehir merkezine düzenli ticari ulaşım araçları bulunmamakta olup, vatandaşlarımızın Basra'daki bağlantıları ile zamanlıca ulaşım planlaması yapmaları yararlı olacaktır.

3. ADIM: HAVAALANINDAN BASRA KENT MERKEZİNE ULAŞIM

Güvenlik gerekçesiyle Basra Havaalanı ana giriş kapısı (ilk kontrol noktası) ile Havaalanı hizmet binası arasında yolcu transferleri Havaalanına ait özel araçlarla (siyah taksi) ve uçuş zamanlarına göre hareket eden otobüslerle gerçekleştirilmektedir. Bunun için talep edilen ücret 10 ila 15 ABD doları arasındadır. Havaalanı ana giriş kapısından Basra kent merkezine, hem Havaalanı içi transferlerde kullanılan araçlarla hem de bu kapıda bulunan ticari taksilerle ulaşılması mümkündür.

Diğer yandan Basra'da temas edilecek kişilerin misafirlerini havaalanında karşılayarak şehre götürmeleri genel bir uygulamadır. Bazı durumlarda şirket araçlarının, Havalimanından elde edilen şirket kimlik kartlarının (badge) ana giriş kapısında ibraz edilmesi koşuluyla, karşılayacakları yolcu için Basra Havaalanına şirket araçlarıyla girmelerine müsaade edilebilmektedir. Ancak genel uygulama araçların ana giriş kapısında bulunan park alanında bırakılıp, havaalanı transfer araçları ile karşılanması şeklindedir. Öte yandan, Basra'da mevcut otellerin havaalanı servis otobüsü uygulaması bulunmamaktadır.

4. ADIM: BASRA'DA KONAKLAMA İMKÂN LARI

Basra'da belli standartlarda otel bulmak mümkündür. Dört yıldızlı Menavi Paşa Oteli ile "eski Sheraton" olarak da bilinen beş yıldızlı Basra International Hotel, Türk vatandaşlarınca en çok tercih edilen seçeneklerdir.

<u>Hotel</u>	<u>Tek Kişilik fiyat*</u>	<u>Çift kişilik fiyat*</u>	<u>Adres/Telefon</u>
BASRAH INTERNATIONAL (ESKİ SHERATON) ★★★★★	250 ABD doları	300 ABD doları	El Korniş Caddesi +964 770 208 5336
SHAMS AL BASRA ★★★★★	250 ABD doları	290 ABD doları	İstiklal (Vatan) Caddesi +964 780 000 3654 +964 780 925 0675
MNAWI BASHA ★★★★★	150 ABD doları	235 ABD doları	Menavi Paşa Bölgesi +964 780 100 5555 +964 770 313 5555
EL UYYUN ★★★★	40 ABD doları	50 ABD doları	İstiklal Caddesi +964 780 631 3880
EL ZİYAFE ★★★★	45 ABD doları	55 ABD doları	İstiklal Caddesi +964 780 450 0976
CUNDIYAN ★★★★	40 ABD doları	60 ABD doları	İstiklal Caddesi +964 780 103 6560

* Fiyatlar dönemsel olarak ve Fuar ve konferans gibi etkinliklerin tarihlerine göre önemli farklılıklar gösterebilmektedir.

5. ADIM: BASRA'DAKİ RESTORANLAR

Bir önceki adımda tanıtılan otellerin tamamında müşteriler için kahvaltı, öğle ve akşam yemeği imkânı sağlanmaktadır. Otellerdeki restoranların dışında yabancıların tercih ettikleri başlıca lokantalar aşağıda sıralanmıştır.

<u>RESTORAN</u>	<u>ADRES</u>	<u>TELEFON NUMARASI</u>
Maximall Türk Lokantası	Cezayir Caddesi	+964 770 269 9997
Zad El-Hayr	Cezayir Caddesi	+964 760 400 0009 +964 780 138 6666
New Popeye	Cezayir Caddesi	+964 780 100 0955 +964 790 136 9750
El-Tazaj	Cezayir Caddesi	+964 781 111 1828
El-Dela Restoran	El-Korniş Caddesi	+964 771 250 3333 +964 780 000 6355
El-Jabal	Vatan Caddesi	+964 770 567 5631 +964 780 108 6191
Şatt'ül-Arap Restaurant	El-Korniş Caddesi	+964 770 444 0813
Hamdan	Al-Saadi Caddesi	
Lübnan El-Karam Gemi Lokantası	El-Korniş Caddesi	+964 750 923 8118 +964 750 923 8119

6. ADIM: BASRA'DA ŞEHİRİÇİ VE ŞEHİRLERARASI ULAŞIM: ARAÇ KİRALAMA

Basra'da toplu taşıma imkânı son derece kısıtlıdır. Ticari taksilerden ise, durak bağlantısı sistemi olmadığından, ancak kişisel irtibat ile istifade edilebilmektedir. Bu taksilere ulaşmanın en pratik yolu, Basra Havaalanı giden yolcu terminalindeki danışma bankosuna başvurmak veya konaklanılan otelin görevlilerinden yardım istemektir. Basra trafiğinde yoldan da taksi durdurmak mümkündür. Ancak güvenilir taksiler daha ziyade otellerden sağlanmaktadır ve bu yolun tercih edilmesi yararlı olacaktır.

Ticari taksilere alternatif olarak en sağlıklı ve devamlılık arzeden seçenek, şoförlü araç kiralamaktır. Bu yöntemin Basra'ya iş amacıyla gelen ve civar illere de seyahat eden kişilerce sıkça tercih edildiği görülmektedir. Kiralama ücretleri araçla seyahat planlamasına göre değişmekle birlikte, genel olarak günlük **75-100** ABD doları karşılığında şoförlü araç kiralamak mümkündür. Uluslararası alanda bilinen araç kiralama şirketleri Basra'da mevcut olmadığından, araç kiralamak genel olarak şahıslar aracılığıyla yapılabilmektedir.

Başkonsolosluğumuza bilgilerini bırakan aşağıdaki irtibat numaralarından da araç kiralamak mümkündür.

ARAÇ KİRALAMA ŞİRKETLERİ

TELEFON NUMARALARI

Martin Nezar	+964 771 0810956
Nezar Arabu	+964 780 1217236
Abbas Abdulrazak	+964 770 4666092
Hüseyin Ali	+964 770 3149811
Usud El-Rafideyin Güvenlik Firması	+964 790 1944129

7. ADIM: TERCÜMAN İMKÂN LARI

Basra'da, özellikle iş çevrelerinde, İngilizce kullanımı zaman zaman mümkün olabilmekle birlikte günlük hayatın idamesi ve iş görüşmesi yapılabilmesi için Türkçe-Arapça veya İngilizce-Arapça çeviri desteği almak gereklidir. Bu nedenle, özellikle iş görüşmesi için Basra'ya gelen vatandaşlarımızın beraberlerinde muhakkak Arapça bilen personel veya tercüman ile bölgeye seyahat etmeleri yararlı olacaktır. Iraklı Türkmen soydaşlarımızın Türk vatandaşlarına tercüme hizmeti verdikleri bilinmektedir. Ancak Basra'da çok az sayıda Türkmen olması nedeniyle Basra'ya seyahat etmeden önce bir tercümanla anlaşmış olunması yerinde olacaktır. Başkonsolosluğumuza tercümanlık hizmeti sunabileceklerini belirten kişilerin isim ve telefonları aşağıda sunulmaktadır:

TERCÜMANIN İSMİ

TELEFON NUMARASI

Ahmet Adnan Ali	+964 771 083 4415
İsam Avni Hüseyin	+964 770 908 2201
Safa Felekoğlu	+964 770 599 3114
Seyid Mustafa	+964 770 492 7304
Raad Halil İbrahim	+964 770 130 6887 / +964 770 530 9047
Yaşar Efendiler	+964 770 783 5279 / +964 790 263 0204
Ziyad Ali Reşit	+964 770 757 6946
Türkmen Kardeşlik Ocağı	+964 790 220 4075

8. ADIM: İKAMET VE ÇALIŞMA İZİNLERİ

a. İkamet İzni:

Irak'a gelen Türk vatandaşlarına havaalanı hudut kapılarında bir aylık ikamet süreli turist vizesi ita edilmektedir.

Turistik vize ile Irak'a gelen vatandaşlarımıza Irak makamlarınca onaylı bir iş yapmıyorlarsa, ikamet izni verilmemektedir. Bu durumdaki vatandaşlarımızın bir ay kaldıktan sonra Irak'ı terk etmeleri beklenmektedir.

Özellikle devlet kurumları ile iş yapan firmalarda çalışanlar için 3 aylık, 6 aylık ve 1 yıllık müteaddit girişli ikamet izni alınabilmektedir.

Uzun süreli, müteaddit girişli ikamet izinlerinin alınması için,

- İş yapılan devlet kurumuna yazılacak bir resmi yazı ile çalışanlar için ikamet izni alınması talep edilebilmekte,
- Veya iş yapılan devlet kurumu ile yapılan iş sözleşmesinin bir örneği ile İkamet Dairesine yazılı müracaatta bulunulabilmektedir.

Görüşülen Irak makamları, devlet kurumlarından gelen taleplerin öncelikli olarak işleme alındığını ve sürecin daha kısa zamanda tamamlandığını ifade etmektedirler. Ancak bu sürecin aylar alabildiği ve bazen sonuçlandırılmadığı da sık sık görülmektedir.

İkamet izni alan yabancılara ikamet kimliği verilmemekte, bunun yerine pasaporta vize etiketine benzer bir ikamet etiketi yapıştirilmektedir.

Irak'a çalışmaya gelen yabancılar, çalışma vizesiyle Irak'a girdikten sonra, 10 gün içinde kan testi yaptırarak ikamet izni alabilmektedirler. Bu çerçevede, çalışma vizesi alan vatandaşlarımızın ikamet izni alabilmeleri için, Irak'a girişlerinden itibaren 10 gün içerisinde kan testi yaptırmaları zorunlu olup, gecikme halinde ceza ödenmesi gerekmektedir. Kan testi uygulaması Basra'daki kan merkezlerinde yapılmakta olup, kan testi sonucunun olumsuz olması durumunda ikamet izni başvurusu reddedilmektedir.

b. Çıkış İzni:

Yabancıların Irak'ta kalış kurallarını düzenleyen İkamet Yasası'na göre, ikamet izni alarak Irak'ta kalan yabancıların, Irak'tan ayrılışlarından önce, ikamet izni için başvuruda bulunulan ikamet bürosuna giderek çıkış vizesi almaları zorunludur. **Çalışma vizesi ve ikamet izinli kişilerin havaalanında çıkış vizesi almaları mümkün değildir.**

Ancak turistik vizeyle ülkede bulunan yabancıların çıkış vizesi alma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bununla birlikte çeşitli nedenlerle turistik vizesinin 30 günlük ikamet süresini aştıktan sonra Irak'tan ayrılmak durumunda olan kişilere, Irak makamlarınca, Basra Havaalanında veya bulunulan Vilayetin İkamet Müdürlüğü'nde ödenmek üzere, aşan süre, ihlal nedeni ve ihlal sayısı da dikkate alınarak **100.000 ile 500.000 Irak dinarı** (80 – 410 ABD doları) arasında bir ceza verilmekte, bu cezayı ödemeyen kişilerin Irak'tan ayrılmasına müsaade edilmemekte ve bazı durumlarda ikamet yasasını ihlal sebebiyle tutuklanmak üzere yasal süreç dahi başlatılabilmektedir. Son dönemde, alışımlı 100.000 Irak dinarı ceza uygulaması yerine, kaçak çalışmayı önlemek amacıyla sık sık 500.000 Irak dinarına kadar ceza ödenmesinin talep edildiği durumlar görülmektedir.

Kısa süreli ihlallerde (birkaç hafta) bu ceza havaalanında ödenebilirken, uzun süreli ihlallerde (ihlal süresinin 1 ayı aşması) ihlal yapan kişiler Basra İkamet Müdürlüğü'ne sevk edilebilmekte ve bu durumda uçaklarını kaçırabilmektedirler. Dolayısıyla vatandaşlarımızın ihlal cezalarını duruma göre İkamet Müdürlüğü, duruma göre de Basra Havaalanında zamanlıca ödemeleri yararlarına olacaktır.

2013 yılı sonuna kadar geçerli olacak istisnai bir uygulamayla, Basra İkamet Müdürlüğü'ne başvuru yapılmak suretiyle sözkonusu cezaların ödenmesinde kolaylık sağlanması ve iptal edilmesi talep edilebilmektedir.

c. Çalışma İzni:

Irak'ta gerekli ikamet ve çalışma iznine sahip olmadan çalışan vatandaşlarımızın tutuklanması ve hapis cezasına çarptırılması vakalarında giderek artış görülmektedir.

Irak'a giriş vizesi, bir çalışma ya da ikamet izni olmadığı için, Irak'ta çalışacak vatandaşlarımızın seyahatleri öncesinde firmaları aracılığıyla çalışma vizesi almaları ve bir iş sözleşmesi temelinde Irak'a gelmeleri gerekmektedir.

Vize başvurularının başvuru sahibi tarafından şahsen yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır. Mevcut prosedür gereğince, başvuru sahibi Irak dışında ise Irak'ın yurtdışı temsilciliklerine doğrudan veya anılan kuruma yerel avukat veya Irak'taki işveren aracılığıyla başvurmak mümkündür.

Yapılan başvuruda,

- Çalışanın özelliklerine ilişkin belgelenmiş bilgilerin,
- Çalışanın adı ve uyruğunun,
- Çalışanın üstleneceği görevin özellikleri ile süresinin ve
- İşverenin adı ve açık adres bilgilerinin temin edilmesi beklenmektedir.

Çalışan, başvurunun yapıldığı sırada Irak'ta bulunuyorsa Irak'a yasal yollardan girdiğini belirtir belge (vize) istenmektedir. Bu durumda Irak'a girişi takip eden 7 gün içinde çalışma izin başvurusunun yapılması gerekmektedir.

Prosedürün sonucunda standart uygulama, ilgili kurumun uygun görmesi halinde 1 yıllık çalışma izninin verilmesi yönündedir. Söz konusu 1 yıl dolduğunda çalışma izni yenilenebilmekte, ancak yenileme işlemi için en geç çalışma izninin bitimine 30 gün kala ve hatta çok daha önce izin yenileme başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Çalışanın 1 yılı doldurmadan görevini tamamlaması veya Irak'ı terk etmesi durumunda, işveren ilgili kurumu bilgilendirerek çalışma iznini iade etmekle yükümlüdür. **Ancak çalışma izni temininin en az 3-4 ay sürdüğü ve bazen de başvuruların yanıtız kaldığı firmalarımızca belirtilmektedir.**

Irak'a çalışmaya gelen vatandaşlarımızın, gelmeden önce çalışma izni alması ve sözleşme temelinde çalışması yararlarına olacaktır. Aksi takdirde, çalışma izni, vizesi veya sözleşmesi olmayan vatandaşlarımızın, işten çıkarılmaları veya maaşlarının ödenmemesi gibi durumlarda, haklarının savunulması son derece zorlaşmakta, vatandaşlarımız Irak'ta yasadışı duruma düşebilmekte ve hatta gözaltına dahi alınabilmektedir.

9. ADIM: GÖREV BÖLGEMİZDEKİ VİLAYETLERDE TEMAS EDİLEBİLECEK KURULUŞLAR

Basra'da gerek firma faaliyetlerinin yürütülmesi, gerekse gündelik hayatın idamesi için yerel bağlantılar kurmak gereklidir. Bununla birlikte, Basra'da yatırım projeleri genel olarak devlet ve kamu kuruluşları tarafından belirlenmekte olduğundan, iş dünyasında etkisi bulunan belirli bazı yerel makamlarla görüşmek yararlı olacaktır. Bu amaçla,

- Valilik ve Valiliğin ilgili birimleri,
- Vilayet Meclis Başkanlığı, ilgili komiteleri ve yerel milletvekilleri,
- Vilayet Yatırım Komisyonu,
- Vilayet Ticaret Odası,
- Vilayet İşadamları Derneği,
- Vilayet Sanayi Odası,
- Güney Petrol Şirketi/Meysan Petrol Şirketi, Güney Gaz Şirketi, Güney Rafinerileri Şirketi,
- Basra Liman İdaresi gibi kuruluşlar ziyaret edilebilir.

Irak'ta resmi çalışma günleri Pazar-Perşembe olup, mesai genelde 14.00 civarında sona ermektedir. Bu kuruluşlarla temas konusunda arzu edilirse, Başkonsolosluğumuz gereken yardımı sağlayabilecektir.

10. ADIM: FİRMANIZIN IRAK'TA FAALİYETE GEÇİŞİ: FİRMA TESCİLİ VE VERGİ DÜZENLEMELERİ

Irak'ta gerek Iraklı, gerekse yabancı firmaların faaliyetleri belirli kurallara bağlanmıştır. Bunlardan yabancı firmaların faaliyetlerine ilişkin temel kurallar aşağıda özetlenmiştir.

1. Irak'ta faaliyet gösterecek tüm yabancı firmalar, Irak hükümetinden lisans (faaliyet izni) almak zorundadır.

Irak mevzuatı gereğince Irak'ta faaliyet gösterecek yabancı firmaların Irak makamlarınca kayıt altına alınması zorunludur. Söz konusu kayıt işlemi, firmanın statüsüne göre iki alternatif süreçle mümkün olmaktadır. Buna göre firma,

- Merkezi yurtdışında bulunduğu halde Irak'ta bir "temsilcilik ofisi (representative office)" veya "şube (branch office)" açarak bunu Irak makamlarına tescil ettirebilmekte,
- Ya da Irak mevzuatı çerçevesinde, farklı isimle Irak'ta yeni bir firma kurabilmekte veya mevcut bir Iraklı firmaya ortak olabilmektedir.

Bir başka ifadeyle yabancıların, Irak'a firmalarının ticari kimlikleri ile gelerek bir temsilcilik veya şube açmaları veya özel şahıs olarak gelerek bir Iraklı firma kurmaları (veya firmaya ortak olmaları) mümkündür.

Her iki yönteme ilişkin takip edilmesi gereken yasal prosedür farklı olup, güncel prosedür aşağıda maruzdur.

a. Mevcut firmanın Irak Temsilcilik Ofisinin/Şubesinin kayıt prosedürü

Yabancı firmaların Irak'ta kain temsilcilik veya şubelerinin faaliyet sicillerini vermeye yetkili kurum, Bağdat'ta bulunan Irak Ticaret Bakanlığı Yabancı Firma Tescil Dairesidir. Daire, doğrudan başvuru kabul etmediğinden tescil işlemi için öncelikle yerel bir avukat ile anlaşılması gerekmektedir.

Bahsekonu işlem için gerekli belgeler,

- Firmanın kendi ülkesindeki kuruluş belgesi (Türkiye'de bağlı bulunduğu ticaret odasından alınacak kayıt belgesi),
- Firmanın Irak'taki temsilciliğinde görevlendireceği temsilcisine vereceği, temsilcinin pasaport bilgilerini de içeren noter onaylı vekâletname,
- Firmanın son yıldaki kar-zarar durumunu gösteren bilanço ve
- Firmanın temsilciliğinin tescil işlemini takip edecek Iraklı avukata verilecek vekâletnameden oluşmaktadır.

Söz konusu belgelerin Türkiye'de geçerli yeminli tercüman tarafından İngilizce ve Arapçaya çevrilerek, sırasıyla T.C. Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Genel Müdürlüğü'ne ve Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesine veya Irak'ın İstanbul veya Gaziantep Başkonsolosluklarına onaylatılması gerekmektedir. Onaylı belgeler daha sonra, firma tarafından anlaşılacak Iraklı avukat tarafından anılan daireye iletilecektir. Bu aşamada firma temsilcilerinin Irak'ta bulunması şartı yoktur.

Tescil işlemi 3,5 – 4 ay sürebilmektedir. Süreç sonunda, Irak makamlarının şube yerine temsilcilik ofisi açılmasına izin verdiği görülmektedir. Temsilcilik ofisinin, ancak firmanın Irak'ta bir iş üstlenerek faaliyete geçmesi ile Irak makamlarınca “şube” olarak kabul edilmektedir.

Irak mevzuatı uyarınca tescil işleminin tamamlanmasının ardından firma tarafından aşağıdaki bilgilerin de ilgili makama bildirilmesi gerekmektedir.

- Hukuk müşaviri olarak belirlenecek Iraklı avukatın adı,
- Belirlenecek Iraklı Mali Müşavirin adı,
- Firma Temsilcilik Ofisinin faaliyetlerini yürüteceği adres bilgileri,
- Firma tarafından Irak'ta temsilci olarak görevlendirecek yönetici dâhil olmak üzere firma temsilciliğinde çalışacak personelin adları.

Söz konusu bilgilerin, firmanın Irak makamlarınca tescil edilmesini takip eden bir ay içinde bildirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde günlük 6.000 Irak dinarı para cezası uygulanmaktadır.

b. Irak'ta yabancıların firma kurmalarına ilişkin prosedür

Irak mevzuatı gereğince, Irak'ta faaliyet gösterecek yabancıların yeni bir şirket kurmaları da mümkündür. Ancak anonim şirketler sadece limitet şirket veya anonim ortaklık şeklinde kurulabilirken, özel şirketler limitet şirket, anonim ortaklık, genel ortaklık veya kişisel girişim şeklinde adlandırılabilir.

Irak'ta faaliyet gösterecek bir limitet şirketin kurulumu için aşağıdaki gerekliliklerin yerine getirilmesi şartı bulunmaktadır.

- Şirket kuruluş senedi:

Bu belge şirketin faaliyetine ilişkin temel belge niteliğinde olup aşağıdaki bilgileri içermesi gerekmektedir:

- Şirketin adı, türü ve amacı
- Irak'taki merkez ofisinin adresi
- Kurucusu (veya kurucularının) adı ve uyruğu
- Kurucuların payları ve şirkete katkılarının kaydı

- Asgari sermaye:

Şirketin kuruluş aşamasında, Irak'ta faaliyet göstermeye yetkili bir bankada, şirket adına beyan edilebilecek minimum 100.000.000 Irak dinarı (yaklaşık 85.000 ABD doları) nakit malvarlığının olması zorunludur. Bu meblağın şirket kuruluş prosedürü boyunca bu hesapta bulunması zorunlu olup, şirket ortaklarının genel toplama katkılarının oranının da şirket kuruluş senedinde belirtilmesi gerekmektedir.

- Hissedarlar:

Irak mevzuatı gereğince bir şirketin 25'ten fazla hissedarının olması mümkün değildir. Ancak şirketin yalnızca bir hissedarının olmasının önünde yasal bir engel yoktur.

- Kuruluş belgesi:

Yukarıda belirtilen yeterlilikleri haiz girişimlere, Irak Ticaret Bakanlığı Şirket Kayıt Dairesince kuruluş belgesi çıkartılır. Söz konusu belgenin hazırlanması ile şirket yasal olarak faaliyete geçmiş sayılır. Bütün bu işlemlerin bir avukat aracılığıyla yapılması beklenmektedir. Bu tür şirketlerin de Mali Müşavir göstermesi zorunludur.

2. Irak'ta ihalelerin izlenmesi özel takip gerektirmektedir.

Iraklı Bakanlıkların veya kurumların birçoğu, ihalelerini internet sayfalarında duyurmaktadır. Ancak neredeyse tamamı Arapça olan bu ihale duyuruları, bir havuzda toplanmamaktadır. Bu nedenle her Bakanlık veya kurum internet sayfasının ayrı ayrı takip edilmesi gerekmektedir. En ideali, firmanın Arapça bilen, Basra'da yerleşik bir temsilcisinin ilgili tüm merkezi ve yerel kurumlar ve yetkililerle yakın ilişki kurarak ihale ve proje sürecini yerinde izlemesidir.

Irak'taki çoğu yabancı firma için Irak pazarına girmede en çok tercih edilen yöntem, şirketleri temsilen bir özel yerel firma ile anlaşmak ve bu firma aracılığıyla Iraktaki ihale ve pazar bilgilerini tedarik etmektir. Bu yöntem Irak'taki mevcut güvenlik koşulları, devlet işlerinin genellikle Arapça dili dışında yapılamaması, ihalede talep edilen ve sürekli değişen evrakların intikalinin sağlanması ve kimi ilişkilerin daha rahat kurulması gibi pratik sebeplerle hâlihazırda faydalı görülmektedir. Ancak, temsilci atarken temsilcinin sahip olacağı imza yetkisi konusunda dikkatli davranılması, imza yetkisinin ihale dokümantasyonun takibi ve işe özel zorunlu yetkiler varsa bunlarla sınırlanmasının faydalı olacağı mütalaa edilmektedir. Yabancı ortak ile Iraklı ortak arasında iş tanımı, yetki payı, sorumluluk gibi tüm konuların açıkça belirlenmesi, sık sık doğduğu görülen anlaşmazlıkların önüne geçilmesi bakımından faydalı olacaktır.

Yerel firma bulma konusunda Irak Ticaret Bakanlığı, Irak Ticaret Odaları Federasyonu ve yerel makamların görüş ve önerilerinin alınması çok büyük önem arz etmektedir.

3. Irak'ta karmaşık bir vergi sistemi uygulanmaktadır.

Tüm firmalar gelir vergisi ödemekle yükümlüdür. Bu oran nispeten düşüktür. Sanayi ve ticaret limitet şirketleri ile ortak hisse şirketleri için vergi oranı %15'tir. (Petrol ve doğalgazda bu oran %35'tir.) Irak'ta gümrük vergisi oranı (bazı ürünler haricinde) %5 olup, KDV ve ÖTV uygulaması yoktur. Ancak her hal ve karda bir mali müşavirle çalışmak yararlı olacaktır.

4. 2006 Ocak ayında Irak Hükümeti yabancı yatırımcılara teşvikler öngören bir "Ulusal Yatırım Yasası" çıkartmıştır.

Buna göre yabancı yatırımcılara bazı vergi muafiyetleri ve yabancı sermayeye mahalli yatırımcılarla eşit muamele edilmesi öngörülmüştür. Şirketlerin teşviklerden yararlanmak için merkezi veya yerel yatırım komisyonlarından belirli projeler için yatırım lisansı almaları öngörülmektedir. Bu bağlamda sağlanacak on yıllık vergi bağışıklığının yanı sıra, lisanslı projeler için karın bütünü transferi taahhüt edilmiştir. Ayrıca yabancı işçi istihdam etme ve proje için getirilecek mal ve malzeme için üç yıllık ithalat vergisi bağışıklığı tanınmıştır.

5. Para ve bankacılık sistemi.

Irak'ın para birimi Irak Dinarıdır (ID). 1 ABD dolarının değeri yaklaşık 1180-1270 ID arasında değişebilmektedir. Alışverişlerde Irak Dinarının yanı sıra ABD doları da kabul edilmekte, ayrıca döviz bozdurulabilecek bürolar (sayrafa) da şehir merkezinde yaygın olarak bulunmaktadır.

Bankacılık hizmetleri uluslararası standartların gerisinde olmakla birlikte, halen yabancı şirketlerin güvenilir gördüğü Basra'daki bankalar şunlardır:

- HSBC + Daresselam
- Kuveyt Bank + İttihat
- İslami Elaf Bank

Bu bankalardan para transferinin sorunsuz yapılabildiği söylenmektedir. Bununla birlikte ülke içinde düzenli bir banka ağı olmadığından ödemeler genel olarak nakit para ile yapılabilmekte ve kredi kartı kullanmak mümkün olmayabilmektedir.

Basra'da henüz bir Türk Bankası bulunmamaktadır.

Basra'da para transferi için kullanılacak Western Union şubeleri de bulunmakla birlikte, tek seferde 5.000 ABD dolarından fazla para transferine izin verilmemektedir. Görev bölgemizde Türk ve yabancı şirketler tarafından uluslararası para transferinde en çok tercih edilen Altaif şirketi bünyesindeki Western Union şubeleri aşağıda sunulmaktadır:

ADRES

TELEFON NUMARASI

Basra Cezair Şubesi, Cezair Caddesi (Haliç Ticaret Bankası karşısı)	+964 770 444 7268
Basra Havaalanı Şubesi, Yolcu Salonu, Ofis No: 5	+964 770 444 7279
Basra Hazzara Şubesi, Aşar Caddesi-Hazzara Çarşısı	+964 770 444 7269
Nasiriye Şubesi, Nasiriye Kehribaiyyat Caddesi Seyyid Saad Çarşısı	+964 770 444 7266

6. Firmalarımıza bazı tavsiyeler.

- Firmanızın Irak'ta faaliyetleri konusunda Iraklı bir avukat ile çalışmanız, gerek Irak mevzuatının yabancı firmalara getirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi, gerekse iş bağlantılarının kurulması açısından faydalı olacaktır.
- Basra'da faaliyet gösteren ve bölgedeki Türk firmalarıyla da çalıştığı bilinen aşağıdaki avukatlarla irtibat kurulması firmalarımızın takdirine bırakılmıştır.

AVUKATIN İSMİ

TELEFON NUMARASI

Avukat Dr. Burak J. Swaady	+ 964 770 4925173
Avukat Halil Mustafa	+ 964 780 1031606
Avukat Ali Talib	+ 964 780 1395476 / + 964 770 5684936
Avukat Gazi El-Rubeyii	+ 964 780 1392052
Avukat Nazar Derviş	+ 964 770 6500625
Avukat Basil M. El-Wais	+ 964 780 1010120
Avukat Wathek El-Maliki/ Teena Zhang	+ 964 780 7210072 / + 964 770 6701962

- Firmanızın Irak'ın güneyindeki vilayetlerde faaliyete geçmesine ilişkin yasal süreç hakkında ayrıntılı bilgiyi, Türkiye Cumhuriyeti Basra Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliğimizden (basra@ekonomi.gov.tr tel: +964 781 843 2560) sağlayabilirsiniz.
- Müteahhitlik firmalarımızın yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri ile ilgili mevzuat ve duyuları www.ydmh.gov.tr adresinden takip etmelerinde fayda görülmektedir.
- Ayrıca;
 - Gümrük Mevzuatı,
 - Gözetim Belgeleri,
 - Vergi Oranları,
 - İhaleler,

- Fuarlar,
- Devlet Yardımları ve
- Sektör Raporları

konularında ayrıntılı bilgi almak için www.musavirlikler.gov.tr adresini ziyaret etmeniz tavsiye edilmektedir.

- Irak'ın güneyinde bankacılık faaliyetlerinin henüz yeterince gelişmemiş olduğunu, bu nedenle ticari faaliyetlerinizde modern anlamda bankacılık hizmetinden faydalanamayabileceğinizi dikkate alınız.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLARININ IRAK'IN GÜNEY VİLAYETLERİNE SEYAHATLERİNDE DİKKAT ETMELERİNDE FAYDA BULUNAN HUSUSLAR

Güvenlik

Irak'taki güvenlik şartlarında son yıllarda nispi bir düzelme olmakla birlikte, ülkede güvenlik ve istikrar tam olarak tesis edilememiştir. Ölümle sonuçlanan şiddet ve terör eylemlerine hala rastlanmaktadır. Irak'a seyahat edecek vatandaşlarımızın bu durumu göz önünde bulundurmaları önem taşımaktadır. Bu bağlamda Dışişleri Bakanlığımızın Irak seyahat güncel halinin dikkate alınması yararlı olacaktır. (http://www.mfa.gov.tr/irak_a-seyahat-edecek-vatandaslarimiza-yonelik-duyuru_-17-temmuz-2012.tr.mfa)

Geçtiğimiz dönemde, Irak'ta çalışan vatandaşlarımızın kaçırılma ve rehin alınma gibi istenmeyen durumlarla karşılaştığı görülmüştür. Geçmişe oranla daha azalmış olsa da, Irak'ta halen değişik terör veya suç örgütleri yabancı ülke vatandaşlarını kaçırmakla fidye talep edebilmektedir. Vatandaşlarımızın bu gibi olaylar yaşamamaları için iş ortaklarını dikkatli seçmeleri, tanımadıkları insanlara kolayca güvenmemeleri ve Irak'ta kalışlarında güvenli, merkezi yerleri seçmeleri tavsiye edilmektedir.

Devlet kurumlarının ve güvenlik güçlerinin fotoğrafını çekmeyiniz. Güvenlik güçlerinin ikazlarını dikkate alınız. Görev bölgemizde (Basra, Dikar, Meysan, Mutenna) gözaltına alınmanız halinde güvenlik güçlerine direnmeyiniz ve Türkiye Cumhuriyeti Basra Başkonsolosluğumuzun bilgilendirilmesini talep ediniz veya kendiniz bilgi veriniz.

Şehir dışı seyahatlerinizi güvenliğinizi açısından tek başınıza yapmayınız.

Irak'a seyahat öncesinde mesai günlerinin Pazar-Perşembe ve mesai saatlerinin 08.00-14.00 olduğunu bilmeniz ve özellikle Şii yoğunluklu görev bölgemizde Şiiler için kutsal sayılan ve tatil olan günler (Muharrem ayı, Aşure günü, Erbain vb.) konusunda gelmeden önce bilgi edinmeniz temalarınızın başarısı açısından önem arz etmektedir.

Vize – İkamet – Çalışma İzinleri

Irak'ın güneyine yapacağınız seyahatten önce T.C. Basra Başkonsolosluğu ile temasa geçerek Basra'daki vize, ikamet prosedürleri ve önemli güncel gelişmeler hakkında bilgi alabilirsiniz. Bölge ve iş fırsatları konusunda önceden bilgi derleyiniz. Basra'ya geldiğinizde Başkonsolosluğumuzu da ziyaret edebilirsiniz.

Irak'ta iş yapıyor ya da yapacaksanız şahsınıza ve çalışanlarınıza ait sözleşme, vize, ikamet ve çalışma izni gibi belgeleri zamanında ve eksiksiz temin etmeyi ihmal etmeyiniz.

Bir aylık turist vizesi ya da çalışma vizenizin süresini müddetini aşmayınız. Aksi takdirde, cezalı duruma düşme, mahkemeye sevk edilme veya gözaltına alınma durumlarıyla karşılaşılması söz konusu olabilmektedir.

Önceden Irak vizesi almamışsanız, IKBY'den Irak'ın diğer vilayetlerine geçmeyiniz. Aksi takdirde Irak'ta yasa dışı bulunmaktan gözaltına alınabilirsiniz.

Lojistik

Şehirde vatandaşlarımızın genellikle kaldığı otellerde, fuar ve konferans dönemlerinde yer bulmakta güçlük çekilebilmektedir.

Havaalanında sorununuz olduğu takdirde, Başkonsolosluğumuzla temas kurabilirsiniz. Basra havaalanı şehir merkezine 1 saat mesafededir. Basra'dan ayrılırken uçuş vaktinden en az iki saat önce havaalanında olmanız gerekmektedir.

İçme suyu olarak, plastik şişelerde satılan temiz su tüketmeniz yerinde olacaktır.

Yerel Örf ve Adetler

Irak'ın güneyinde hediye teatisi yaygın bir gelenektir. Şirketlerimizin görüşmelerinde hediye olarak sunmak üzere lokum, kahve, çini tabak vb. küçük hediyeler bulundurdukları görülmüştür.

Gündelik hayatta kullanacağınız nezaket sözcüklerinin Arapça karşılıklarını öğrenmekten, yerel halk ile yakınlaşmaktan ve selamlaşmaktan kaçınmayınız.

Irak'ın güneyinde nezaket ve sohbet en değer verilen unsurlardandır. Bu bağlamda takdir, övgü, teşekkür ve iltifat sözcükleri sıkça kullanılmaktadır.

Kıyafet tercihinizi yaparken Basra'daki hava sıcaklığının yaz aylarında çok yüksek ve nemli olduğunu, mutaassıp bir çevrede olduğunuzu dikkate almanız yararınıza olacaktır.

Yerel makamların uygulamaları hakkında tartışmaya girmeyiniz. Keyfi uygulamaya maruz kaldığınızı düşünüyorsanız, Başkonsolosluğumuz ile temasa geçiniz.

Irak'ın kültür ve adetleri ülkemize yabancı olmamakla birlikte yerel adetler ile ters düşecek veya yerel halkta alınganlık yaratacak davranışlarda bulunmayınız.

Halka açık yerlerde alenen alkollü içki içilmesi yerel halk tarafından hoş karşılanmamaktadır.

Alişverişlerde abartılı olmamak kaydıyla pazarlık yapıldığı görülmektedir. Satın alınan malın garantisi ve iadesi yoktur. Bu bakımdan buradan hediyelik eşya, hatıra eşyası veya elektronik eşya alınırken bu gerçeğin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

İş Geliştirme

Basra Yatırım Komisyonu (www.investbasrah.com) ile temas ederek yerel ekonomi ve mevcut iş imkanları hakkında güncel bilgi edinmeniz faydalı olacaktır.

Üstlendiğiniz projelerin detaylarını sözleşmelerinizde kayıt altına alınız. Mümkün olduğu takdirde sözleşmenizi yerel bir avukata inceletiniz. Sözleşmelerinizde Türk çalışanlar için ikamet/çalışma izninin Irak tarafınca alınmasını hükme bağlamanız yararınıza olacaktır.

Irak'a çalışmak amacıyla gelen işçilerimizin gerek Türk, gerek Iraklı işverenleriyle sözleşme yapması ve çalışma izni alarak çalışması önemlidir. Aksi takdirde, maaşları ödenmeyen ve yasadışı çalışıyor durumda kalan işçi vatandaşlarımızın hakları savunulamadığı gibi, kendilerinin sınır dışı edilmeleri, gözaltına alınmaları ve mahkemeye sevk edilmeleri gibi arzu edilmeyen durumlarla karşılaşmaktadır.

Yerel ortak seçerken, Ticaret Odası ve Irak İşadamları Birliği Şubelerinden bilgi almanız yararlı olacaktır.

Bölgeye gelirken firmanızla ilgili, özellikle Arapça dilinde tanıtıcı broşür, medya vb. materyalleri beraberinizde getiriniz.

Basra'da düzenlenen fuarlara katılım sağlamanız ve yerel iş çevreleri ve yöneticilerle temas kurmanız yararınıza olacaktır.

Fuarlarda veya münferit olarak tanıştığınız potansiyel iş ortaklarınız ile sözlü olarak vardığınız mutabakatların bağlayıcılığının bulunmadığını dikkate alınız. Sizinle irtibat kurulmasını beklemek yerine uygun bir süre sonra muhataplarınızla kendiniz irtibat kurunuz.

Yerel firmalar ile çalışmak suretiyle iş yapacaksanız, görev tanımınız, yükümlülükleriniz ve ücret gibi konuları açık bir şekilde sözleşme ile kayıt almanız önem arz etmektedir.

Bankacılık ve Finans

Bankacılık işlemlerinde uluslararası ortakları bulunan bankaları tercih etmeniz tavsiye edilir. Irak'ın güneyinde faaliyet gösteren şirketlerin daha çok İttihad (Bank of Kuwait), Daresselam (HSBC) ve İslami Elaf gibi bankalarla çalıştıkları görülmektedir.

Irak'ın güneyinde, (yaygın olmamakla birlikte) kredi kartı kullanılabildiğini ifade eden işletmelere rastlanabilmektedir. Ancak güvenilir ve düzenli işleyen bir bankacılık sistemi olmadığından alışverişlerinizde ve ödemelerinizde nakit para (dolar veya Irak dinarı) kullanmanız tavsiye edilir.

Döviz bozdurma işlemlerinizi yetkili döviz bürolarından yaptırmanız yararınıza olacaktır.

Irak yasaları, ülke dışına seyahat eden yolcuların beraberinde götürebileceği nakit para miktarına sınırlama getirmektedir. Söz konusu yasalara göre, 10.000 ABD doları üzerindeki miktarın yolcu beraberinde ülke dışına çıkarılması suç teşkil etmektedir. Bu yöndeki teşebbüsler, ilgili şahsın gözaltına alınması veya tutuklanması ile götürülmek istenen paraya el konulmasıyla sonuçlanabilmektedir.

İbrahim Halil Sınır Kapısı'ndan çıkışlarda, 10.000 ABD doları üstündeki meblağların sınır kapısındaki ilgili birime bildirilmesi suretiyle cüz'i bir miktar kesinti karşılığında ülkemize götürülmesi mümkün olmaktadır.